

Κείμενο

[Οι «συνομιλίες της απουσίας» στους χώρους κοινωνικής δικτύωσης]

Η ολοένα και αυξανόμενη χρήση του **κυβερνοχώρου** δείχνει ότι το διαδίκτυο ανταποκρίνεται στις ανάγκες επικοινωνίας των νέων, γιατί τους επιτρέπει να περνούν μεγάλο μέρος της ημέρας τους συνομιλώντας με γνωστούς και άγνωστους συνομηλίκους. Αλλά αυτή η **διαδικτυακή λάμψη** οδηγεί ορισμένους νέους — συνήθως αυτούς που έχουν δύσκολες σχέσεις στην πραγματική ζωή — να αναπτύξουν επικίνδυνες συνάφειες με άγνωστους ανθρώπους ή να υποστούν διαδικτυακή κακοποίηση.

Σταδιακά, το διαδίκτυο εξελίσσεται σε μια **πολυπληθή**, εικονική, παγκόσμια «περαντζάδα¹», αντικαθιστώντας όλο και περισσότερο την παραδοσιακή βόλτα στην πλατεία. Οι χώροι κοινωνικής δικτύωσης, όπως π.χ. το Facebook, αντικαθιστούν τη χαμένη αίσθηση του ανήκειν σε μια κοινότητα και προσφέρουν τα αναγκαία κοινωνικά «χάδια» και σημάδια αναγνώρισης της ύπαρξης. Οι νέοι έχοντας αφήσει το φυσικό τους σώμα πίσω στον πραγματικό χώρο υπερβαίνουν τα όρια και τους περιορισμούς τους (συμπεριλαμβανομένου και του βιολογικού τους φύλου) και πειραματίζονται με διαφορετικές ταυτότητες και προσωπικότητες. Ταυτόχρονα, παραμένουν παγιδευμένοι σε εικονικές σχέσεις, που είναι ασφαλείς, ακριβώς επειδή είναι ελεγχόμενες. Εάν κάποτε συναντηθούν στον πραγματικό χώρο-χρόνο, δηλαδή ζωντανά με τον φίλο που απόκτησαν στο διαδίκτυο, συνήθως απογοητεύονται, ακριβώς επειδή η πραγματικότητα σχεδόν πάντοτε ματαιώνει τη φαντασίωση. Έτσι, για να βρει ο χρήστης ανακούφιση, επιστρέφει τις περισσότερες φορές στην ασφάλεια του εικονικού, περνώντας όλο και πιο πολλές ώρες μπροστά στην οθόνη του.

Αυτές οι «συνομιλίες της απουσίας» ανακουφίζουν από τις δυσκολίες της πραγματικής ζωής, αλλά είναι πιθανό να τροποποιούν καθοριστικά τον ψυχισμό. Σε αρκετές έρευνες, η ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένη² επικοινωνία στους νέους **έχει συνδεθεί** με αυξημένη κατάθλιψη, μοναξιά και αποξένωση, με αποτέλεσμα να γίνεται λόγος για ένα νέο αναδυόμενο προφίλ: όλο και περισσότεροι νέοι σήμερα νιώθουν

¹ Περαντζάδα: βόλτα με τα πόδια σε συγκεκριμένη διαδρομή που επαναλαμβάνεται

² Ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία: επικοινωνία που πραγματοποιείται μέσω κάποιας ηλεκτρονικής συσκευής

θλιμμένοι, μόνοι και αποξενωμένοι και τείνουν να απορροφώνται σε διαδικτυακές περιπλανήσεις και συνάφειες.

Στη διάρκεια της εφηβείας, ειδικότερα, οι διαδικτυακές συναντήσεις φαίνεται να λειτουργούν παράλληλα και συμπληρωματικά με τις πραγματικές. Το γεγονός αυτό υπαγορεύει να εξετάσουμε αυτές τις δύο διαφορετικού τύπου δραστηριότητες, την «ψηφιακή» και την «πραγματική», σε συνδυασμό μεταξύ τους. Είναι πιθανό να αλληλεπιδρούν και να δρουν συμπληρωματικά, επηρεάζοντας η μία την άλλη, έως ότου καταλήξουν σαν συγκοινωνούντα δοχεία σε μία ομοιοστατική³ κατάσταση, η οποία ενδεχομένως μετατρέπει τους τρόπους του επικοινωνείν και του σχετίζεσθαι των σημερινών εφήβων.

Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τα ευρήματα διεθνών ερευνών, σύμφωνα με τα οποία η χρήση του διαδικτύου από κοινού με την παρακολούθηση τηλεόρασης και την τηλεφωνική συνομιλία αποτελούν **τυπική συμπεριφορά** για το 87% των εφήβων. Στη χώρα μας, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, το 90% των ατόμων ηλικίας 16-20 ετών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, ενώ το 66% του παραπάνω ποσοστού ασχολείται με διαδικτυακές δραστηριότητες καθημερινά.

A. Σιδηροπούλου (2010). *Ποιοτική διερεύνηση της ψυχολογικής πτυχής της σχέσης των εφήβων με το διαδίκτυο: Χρήση, στάσεις και ανάγκες*. Έρευνα. Πανεπιστήμιο Αθήνας: Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Η ερευνήτρια διαπιστώνει στη μελέτη της ότι «το διαδίκτυο εξελίσσεται σε μια πολυπληθή, εικονική, παγκόσμια "περαντζάδα"». Σε ποια δεδομένα στηρίζει την παραπάνω διαπίστωση; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

³ ομοιοστατική: ισόρροπη

B2α. Να επισημάνετε δύο από τις διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή στη δεύτερη παράγραφο (Σταδιακά... οθόνη του) του κειμένου.

(μονάδες 2)

B2β. Να εξηγήσετε ποιες σχέσεις συνοχής δηλώνουν αντίστοιχα οι συγκεκριμένες διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις.

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων με θέμα τη διάδοση των ιστοχώρων κοινωνικής δικτύωσης, χρησιμοποιώντας με όποια σειρά επιθυμείτε τις ακόλουθες λέξεις/φράσεις του κειμένου (επισημαίνονται και στο κείμενο με **έντονη γραφή**): **κυβερνοχώρου, διαδικτυακή λάμψη, πολυπληθή, έχει συνδεθεί, τυπική συμπεριφορά** (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το ρηματικό πρόσωπο, το ρηματικό χρόνο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

Γ2. Να επισημάνετε στο κείμενο πέντε όρους ειδικού/επιστημονικού λεξιλογίου.

(μονάδες 5)